

Eşcinselim, kampüsteyim!

STGM, ODTÜ öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Topluluğu girişiminin kampanyasına destek veriyor.

Eskişehirlier ırkçılığa ve milliyetçiliğe dur dedi!

DurDe'nin etkinliğine katılan Baskın Oran, Türkiye'de Kimlikler ve Kimlik Çalışmaları başlıklı bir konuşma yaptı.

Şiddetsizlik Çalışma Grubu'ndan Ferda Ülker:

"Militarizmi eleştiriyorsak beraberinde pek çok kavramı da sorgulamak ve daha önemlisi dönüştürmek gibi bir sorumluluk taşıyoruz".

Siviliz

Nisan 2008 • Sayı 12

ISSN 1306-5297

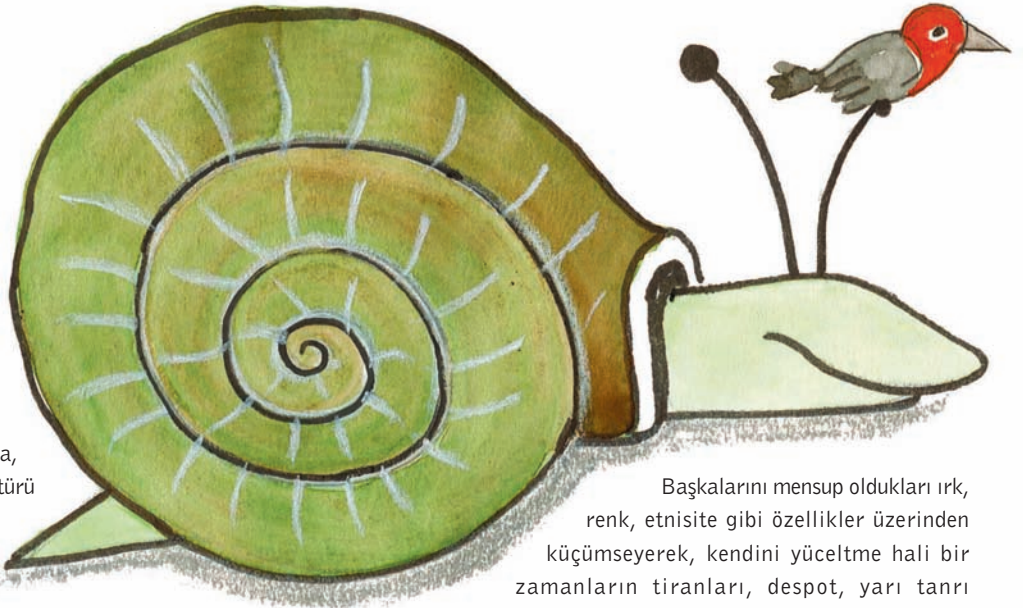
AB Komisyonu tarafından desteklenen ve STGM tarafından yürütülen Türkiye'de Sivil Toplumun Gelişiminin ve Sivil Diyalogun Desteklenmesi Projesi bültenidir, iki ayda bir yayımlanır.

Genetik kalitemiz

Hayvanlar âleminde ırkçılık, ulusçuluk, etnik merkezcilik, kabilecilik, sizcilik-bizcilik var mı, bilemiyoruz. Rekabet olmadığında (yani aynı besin alanını paylaşmadıkları sürece) bir tillkinin kalkıp "sen sümüklü bir böceksin, ne işin var benim bölgemde?" diye sümüklü böceği tehdit etmesi pek olacak iş değil. Muhtemel ki, insanların avcı toplayıcı yaşadıkları dönemlerde, besin ve alan paylaşımına dayalı rekabetler dışında, ırkçılık veya etnik merkezcilik gibi nedenlerden ötürü birbirlerine kin tutmaları, siz-biz ayrımı oluşturmuşlukları yoktu.

Yerleşik hayatın, ortak üretimin biçimlenmesiyle (iktidarın organizasyonu) insan toplulukları arasında "biz-onlar" ötekileşmesi, rekabetin ötesinde kabilecilik, ulusçuluk, ırkçılık ve etnik merkezcilik gibi kavramlar üzerinden başlamış olsa gerek. İktidara bağımlılık ve sadakati artıran, pekiştiren kavramlar değil mi bunlar? Biz güçlüyüz, onlar zayıf. Biz büyüğüz onlar zavallı. Bizim köklü tarihimiz var onların kökü kurudu...

Efsane ve öykülerle süslenen, önyargılarla beslenen bu "biz-onlar" tarihi, iktidarlara tapan prototip yurttaşları üretip bu yurttaşların asırlar boyu sadakatle iktidara kenetlenmesini sağlamadı mı? Naziler bu kadar üstün ırk olduklarına inanmasalar takılıp gidebilirler miydi Hitler'in peşinde?

Başkalarını mensup oldukları ırk, renk, etnisite gibi özellikler üzerinden küçümseyerek, kendini yüceltme hali bir zamanların tiranları, despot, yarı tanrı imparatorları zamanında iktidarı güçlü ve sürdürülebilir kılmanın önemli araçlarıydı, bu anlaşılabilir. Anlaşılmaz olan, neden bu saçmalıklara halen ihtiyaç duyduğumuz. Neden batının gelişmiş demokrasilerinde ırkçılık, etnik temelli ayrımcılık politikaları yeniden canlanıyor? Anadolu'da yüzlerce yıl iç içe yaşamış bizler bile, nasıl oluyor da bir anda kendi kendimize bu kadar yabancılaşabiliyoruz?

Sahiden inanıyor musunuz genetik kalitemizin başkalarından daha üstün olduğuna? Bir yandan daha "demokratik", "şeffaf", "sivil" toplum istiyoruz derken; bir yandan da "sivil toplum kuruluşu" adı altında, bizi körü körüne bir itaat ve sadakat girdabına sürüklemek isteyen ırkçı, kabileci, kartalci, aslanlı, etnik merkezci örgütlenmeler kuruyoruz. Sümüklüböcek gibi korkup kabuğumuza çekiliyor, içimize kapanıyoruz.

.....

Bu yayının içeriğinden yalnızca STGM sorumlu olup, hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtır olarak algılanmamalıdır.

STGM
Sivil Toplum Geliştirme Merkezi
Civil Society Development Center

Eşcinselim, kampüsteyim!

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde geçtiğimiz Kasım ayından bu yana Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Topluluğu kurmak için hummalı bir çalışma sürüyor. Topluluğu kurmak için başlatılan kampanyaya STGM de karınca kararınca destek olmaya çalıştı.

Topluluk girişimcilerine bir öğrenci topluluğu kurmak için neden kampanya yapmaya ihtiyaç duyduklarını ve kampanya sürecini sorduk...

ODTÜ'de böyle bir kampanya yapmaya neden ihtiyaç duydunuz?

Toplumumuzda kadınlara ve LGBTT (lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transeksüel) bireylere yapılan ayrımcılık ve cinsiyetçiliğin ne boyutta olduğunu görüyoruz. Bu durumun ODTÜ yerleşkesi içindeki yansımaları duyarlı insanları rahatsız ediyor. 1997'de düzenlenen bir LGBTT etkinliği, başlığında "eşcinsel" kelimesinin olması nedeniyle yönetim tarafından engellenmiş. Biz üçüncü kuşak ODTÜ'lü kadınlar ve LGBTT bireyler cinsiyetçilik ve homofobiyle mücadele konusunda artık resmi bir topluluk oluşturarak yolumuza devam etmek istiyoruz.

Cinsiyetçilik ve homofobi konusunda farkındalık yaratarak ODTÜ yerleşkesinin, kadınlar ve LGBTT bireyler için daha özgür ve yaşanabilir bir alan haline gelmesini hedefliyoruz.

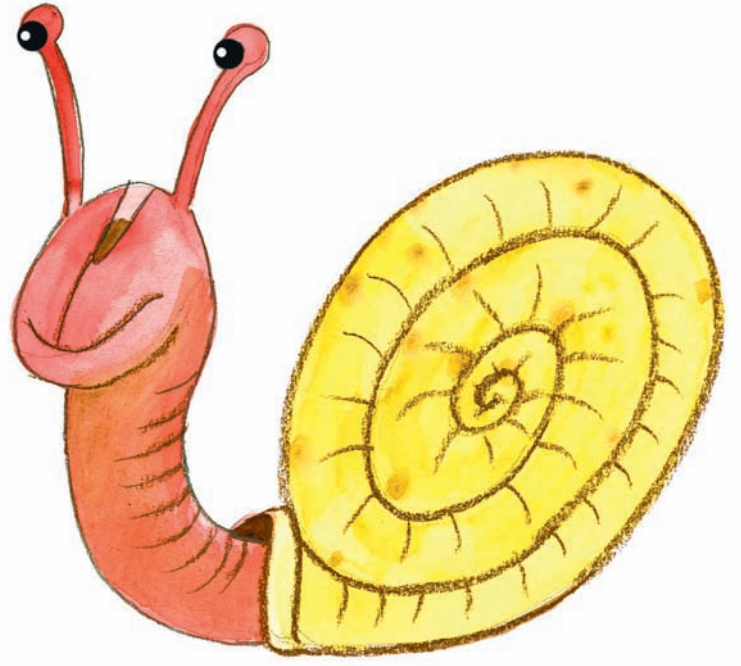
Kampanya sürecinde neler yaptınız?

İlk etkinliğimiz, büyük bir katılımı gerçekleştiren Esmeray'ın "çok kişilikli" oyunu Cadinın Bohçası'nın sergilenmesiydi. Kurmaya çalıştığımız Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Topluluğu'na destek verenlerden imza toplamaya başladık. Stant açılması, çıkartma yapıştırma gibi düzenli faaliyetlerimiz dışında akademisyen, öğrenci ve çalışanlardan topluluğun kurulması için rektörlüğe verilmek üzere bireysel dilekçeler topladık.

Peki nasıl tepkiler aldınız?

Kampanya boyunca, gerçekleştirmek isteyip de rektörlük tarafından engellenen etkinlik girişimlerimiz oldu. Destekçimiz olan Kitap Topluluğu ile "Kadın ve LGBT Dergiciliği" başlıklı bir söyleşi isteğimiz, sırf izin dilekçesinde LGBT kelimelerinin ve Kaos Gey ve Lezbiyen Derneği'nin isminin geçmesi nedeniyle Kültür İşleri tarafından dikkate alınmadı. Hatta Kitap Topluluğu'nun bu konularla ilgilenmesinin topluluğun ismini "kirleteceği" sözlü olarak belirtildi. Bütün bunlardan öte, ODTÜ Rektörü Ural Akbulut'un 6 Nisan 2007 tarihli Hürriyet gazetesine verdiği röportajda sarf ettiği "Böyle bir şey bizim kriterlerimize uymaz. İzin vereceğimizi zannetmiyorum. Çünkü kulüplerin topluma yararlı aktiviteler olmasına dikkat ediyoruz. Her türlü kulüp kurulmuyor" sözlerini şu anda topluluğu kurmamızın önündeki en büyük engel olarak görüyoruz.

Biz de STGM olarak kendilerine kolay gelsin diyor, tüm ODTÜ yerleşkesini ve diğer üniversiteleri bu kampanyaya destek vermeye davet ediyoruz.

Sivil topluma bütüncül yaklaşım için hibe programı çağrısı

STGM tarafından yürütülen Türkiye'de Sivil Toplumun Gelişiminin ve Sivil Diyalogun Gelişiminin Desteklenmesi Projesi kapsamında "Türkiye'de Sivil Toplumun Güçlendirilmesi: Sivil Topluma Bütüncül Yaklaşım ve Katılımcı Yerel Projeler" girişimi altında yeni bir hibe uygulaması başladı. Hibe programı öncelikle yerel düzeyde çalışmalar yapan STK'ların küçük ölçekli projelerine destek vermeyi amaçlıyor.

İdari konular, işbirliği, ağ oluşturma, kaynak geliştirme ve uluslararası diyalog konusunda sıkıntılar yaşayan orta ve küçük ölçekli yerel sivil toplum kuruluşları programın ana hedef grubunu oluşturuyor. Programın iki öncelik alanı bulunuyor ve bunlardan ilki kapsamında ulusal düzeyde çalışan STK'ların sivil topluma bütüncül yaklaşıma yönelik projeler geliştirmesi de teşvik ediliyor.

Programa başvuru yapacak sivil toplum kuruluşlarının çocuk hakları, toplumsal cinsiyet, çevre, engelliler, insan hakları, gençlik, kültürel haklar ve yerel kültür alanlarında projeler geliştirmesi ve bu alanlarda faaliyet gösteren aktif sivil toplum kuruluşları olması gerekiyor.

Toplam bütçenin 500.000 Euro olduğu program kapsamında proje başına asgari 10.000 Euro, azami 30.000 Euro hibe desteği verilmesi planlanıyor. Programın Sözleşme Makamı Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB). Programın teknik uygulamasından sorumlu olan Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) aynı zamanda hibe projelerinin izleme çalışmalarını da koordine edecek.

Hibe başvuruları için son teslim tarihi 9 Mayıs 2008.

Programa ilişkin detayları öğrenebileceğiniz başvuru rehberine ve diğer belgelere Sivil Toplum Geliştirme Merkezi ve Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin www.stgm.org.tr ve www.cfcu.gov.tr adresli İnternet sitelerinden ulaşabilirsiniz.

STK'lar bölgesel inisiyatif olma yolunda ilerliyor

Adana ve çevresindeki illerden STK'ların bir araya gelerek oluşturdukları sivil platform, bölgesel bir inisiyatif olma hedefine doğru ilk adımlarını güçlü bir şekilde atıyor. STGM Adana Yerel Destek Merkezi'nde bir araya gelen platform üyesi 17 STK temsilcisi ikinci stratejik plan çalıştayıyla gerçekleştirdi. STGM Adana YDM'nin ev sahipliği yaptığı çalıştaya Platform üyesi 17 STK katıldı. Çalıştayı ilk gününde Platformun stratejik planının ön çalışması olan SWOT analizi yapıldı. İç değerlendirme yapılarak; Platform'un güçlü ve zayıf yanları, dış değerlendirme yapılarak; sahip olduğu fırsatlar ve karşı karşıya olduğu tehditler ortaya kondu.

Temmuz 2007'de temelleri atılan Platformun Ocak 2008'de yaptığı ilk toplantısında ESYO Temsilcisi Gürcan Banger tarafından Eskişehir Sivil Yerel Oluşumu örneği sunulmuş, motive edici bu toplantının ardından Platformun hedefleri belirlenerek yol haritasının hazırlanmasını sağlayacak stratejik planlama çalışmalarına başlanmıştır. 19 Ocak'ta STGM Yönetim Kurulu Başkanı Levent Korkut önderliğinde yapılan 1'inci Çalıştaya 26 STK temsilcisi katılmış, Platformun vizyonu "Katılımcı, karar vericiler üzerinde etkili, demokratik bir sivil toplum" olarak belirlenmiştir.

Platform üyesi sivil toplum kuruluşları Misyon Belirleme Çalıştayı için Mayıs ayında tekrar STGM Adana YDM'de bir araya gelecekler.

Adana Kadın STK'ları 8 Mart'ı kutladı

Adana'da bu yıl 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamaları hayli hareketli geçti. Adana Kent Konseyi Kadın Meclisi, KA-DER, Adana Kadın Kuruluşları Birliği, Kadın Girişimciler Derneği ve İş Kadınları Derneği'nin ayrı ayrı düzenledikleri kutlamalara kadın STK'larının yanı sıra halkın ilgisi de büyüktü. Adana Kent Konseyi Kadın Meclisi - KADER iş birliği ile düzenlenen etkinlikler Adana Valisi İlhan Atış ve Büyük Şehir Belediyesi Başkanı Aytaç Durak'ın yaptığı açılışı takiben beş gün sürdü. Kutlamalarda; defile, panel, konferans, konser, tiyatro, fotoğraf sergisi, el işi sergileri gibi etkinlikler yapıldı. Bu etkinliklerin hazırlık aşamasında organizasyon komitesine destek olan STGM Adana YDM Koordinatörü A. Leyla Sağlamtimur düzenlenen panelde kadın ve sivil toplum konulu bir konuşma yaptı. Adana Kadın Kuruluşları Birliği öğrenci velilerine ve cezaevindeki kadınlara

STK'lar proje eğitimi ile bir araya geldi

Hibe programlarının, özellikle İşkur'un kadın ve gençlere yönelik Aktif İstihdam Tedbirleri Hibe Planı duyuruları ve tanıtım toplantılarının ardından STGM Adana Yerel Destek Merkezimize gelen yoğun talep doğrultusunda proje döngüsü yönetimi eğitimi düzenlendi.

Eğitim, STGM Adana Yerel Destek Merkezi'nin hizmet verdiği Adana, Mersin, Osmaniye, Kahramanmaraş, Gaziantep, Kilis, Adıyaman, Hatay illerindeki sivil toplum kuruluşu katılımcıları ile gerçekleştirildi.

Eğitime katılan 23 STK temsilcisi etkileşimli bir şekilde yapılan ve üç gün süren eğitimde grup çalışmaları ile proje yazma alıştırmaları yaparak hibe programlarına yönelik nasıl proje yazılması gerektiğini uygulamalı olarak öğrendiler.

Farklı illerden katılımcıların renklendirdiği eğitim süresince sivil toplum gönüllüleri bir taraftan temsilcisi oldukları STK'ları tanıtırken diğer taraftan birbirlerini tanıma ve kaynaşma fırsatı buldular. Eğitim sonunda yapılan törenle sertifika almaya hak kazanan 22 katılımcının sertifikaları STGM Adana Temsilcisi Süleyman Onatça tarafından verildi.

yönelik konferans gerçekleştirdi. Yemek ve konser ile zenginleştirilen kutlamalara üye STK'lar yoğun ilgi gösterdi. Kadın Girişimciler Derneği Ceyhan Meslek Yüksek Okulu'nda, İş Kadınları Derneği ise Seyhan Otel'i'nde düzenlediği konferanslarla kutlamalara katıldı.

Güçlü sivil toplum kuruluşları ile katılımcı demokrasi

DESGEP – STGM Denizli Yerel Destek Merkezi'nde bir araya gelen 20 STK temsilcisi STGM Yönetim Kurulu Başkanı Levent Korkut'un yönetimi ve kolaylaştırıcılığında DESGEP'in 1'inci stratejik planlama çalıştayı 1 – 2 Mart tarihlerinde gerçekleştirdi.

Ocak 2005'de Denizli Soroptomist Kulübü, Denizli Genç İşadamları Derneği, Personel Yönetimi Derneği Ege Şubesi, FUNİKA Vakfı ve Cafer Sadık Abaloğlu Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından kurulan DESGEP'in dönem koordinatörlüğü Denizli Soroptomist Kulübü tarafından yürütülüyor. Kadın, çevre, eğitim, kültür, engelliler, sağlık ve çocuk alanlarında çalışan STK'ların üye olduğu Platform 2005'ten bu yana Denizli sivil toplum hayatına çalışmalarını ile katkıda bulunuyor.

Yerel Destek Merkezi'nin açılması ile birlikte Denizli'nin yanı sıra Aydın, Muğla, Uşak, Isparta, Manisa, Burdur, İzmir ve Antalya illerindeki STK'ların da kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürüten DESGEP, stratejik planlama çalışmaları ile birlikte kurum-sallaşma yolunda önemli bir adım daha attı.

Levent Korkut'un sivil toplum oluşumu, sivil toplum örgütleri, strateji ve stratejik planlama kavramları, stratejik planlama yöntemleri ve süreçleri ile ilgili bilgilendirmesinden sonra katılımcılar gruplar halinde DESGEP için vizyon oluşturma çalışmaları gerçekleştirdi.

Cinsiyet dengesi gözeticilerle oluşturulan gruplar iki günlük yoğun, keyifli ve öğretici bir çalışma yaptı. DESGEP'in vizyonu katılımcılar tarafından "Güçlü Sivil Toplum Kuruluşları ile Katılımcı Demokrasi" olarak belirlendi.

DESGEP ve Denizli Sivil Toplum Kuruluşları SWOT Analizi çalıştayı için Nisan ayında tekrar bir araya gelecekler.

Denizlili kadınlar "Aile içi şiddete son!" dedi

Denizli Belediyesi Yerel Gündem 21 Kadın Meclisi üyeleri, kahvehanelere giderek aile içi şiddetin sonlandırılması gerektiğini anlatıp Candoğan Parkı'nda stant açarak destek imzası topladı. Candoğan Parkı'ndaki stantta üyeler, vatandaşları aile içi şiddet ve kadın hakları ile ilgili bilgilendirdi. Kadın Meclisi Başkanı Fatma Kılınc önderliğinde parka giden kadınlar stantta imza da topladı. Üyeler, vatandaşlara üzerinde "Aile İçi Şiddete Son" yazılı kokartlar takarak hazırladıkları broşürleri dağıttı.

"Gelendost Ödülü" çevreci köylülere

Kaz Dağları'nda siyanürle altın çıkarılmasına karşı mücadele veren ve eylemler düzenleyen Kazdağı köylüleri ile Bergamalı köylülere, Gökova Sürekli Eylem Kurulu ve Bodrum Gönüllüler Derneği tarafından 1. Saynur Gelendost Çevre Ödülü verildi.

Saynur Gelendost ölümünün 5'inci yılında Muğla Sınırsızlık Meydanı'nda düzenlenen törenle anıldı. Termik santrallere karşı verdiği mücadeleyle tanınan Saynur Gelendost, Türk – Yunan dostluk ilişkilerinde üstlendiği köprü göreviyle de biliniyordu.

Hep beraber proje hazırladık

STGM, DESGEP – STGM Denizli Yerel Destek Merkezi'nde Denizli ve çevre illerinin proje hazırlama ve uygulamaları ile ilgili bilgi ve becerilerini arttırmaya yönelik 7 – 9 Mart tarihleri arasında proje döngüsü yönetimi eğitimi gerçekleştirdi.

Gençlik, kadın, eğitim, doğa koruma ve çevre, engelli, kültür alanında çalışan 20 sivil toplum kuruluşunun katılımı ile yapılan eğitim STGM Yönetim Kurulu Üyesi ve İnsan Hakları Ortak Platformu Koordinatörü Feray Salman'ın eğitmenliğinde gerçekleşti.

Grup çalışmaları ve katılımcı sunuşlar ile yürütülen eğitim çalışmasında, proje döngüsü yönetimi yaklaşımı, mantıksal çerçeve yaklaşımının esasları, analiz teknikleri, faaliyet planının hazırlanması, proje bütçesinin hazırlanması gibi proje hazırlamanın süreçlerine ilişkin bilgiler aktarıldı.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü vesilesi ile katılımcılardan Girişimci Kadınların Desteklenmesi Derneği üyesi Huriye Özkan'ın "Kadın" adlı şiiri paylaşması eğitime ayrı bir renk kattı.

Diyarbakır'da bir Don Kışot

Diyarbakır Sanat Merkezi (DSM), 7 Mart-5 Nisan 2008 tarihleri arasında ressam Ayça Tüylüoğlu'nun gündelik yaşama "olağan"mış gibi sızan "olağan dışı" şiddeti ele aldığı çalışmalarından oluşan İsimless Gerçek başlıklı sergisine ev sahipliği yaptı.

Sergi öncesi yapılan söyleşide Ayça Tüylüoğlu sanatı, Türkiye'de ve dünyada olup biteni sorguladığı; kırılmalığını, duyarlılığını hatta korkularını kimi zaman görünür kıldığı, kimi zamansa "Don Kışotvari" savaştığı biricik alan olarak tanımlarken, İsimless Gerçek adlı son sergisi hakkında ise şunları söyledi: "Korkularımı kovmak istiyorum. Çatıları, çocukları, sözleri, özgürlükleri canlarından çalınan insanlara canım acıyor."

Diyarbakır'da sanatçı ve sanatseverlerin buluştuğu bir mekân olan DSM'deki bu sergiye de yoğun bir ilgi vardı.

Hasankeyflilerden iltica uyarısı

Hasankeyf köylüleri, Almanya, Avusturya ve İsviçre başbakanlarına mektup göndererek, Ilısu Barajı'na verdikleri kredi desteğini geri çekmelerini istedi. Üç ülkenin Ankara büyükelçileriyle görüşerek mektupları teslim eden köylüler, projenin hayata geçmesi durumunda büyük bir yıkıma uğrayacaklarını belirterek, "Göçe mecbur kalırsam sizin ülkenize gelip iltica etmeyi planlıyorum" uyarısında bulundu.

Kredinin geri çekilmesini isteyen Hasankeyfliler, aksi durumda projenin hayata geçmesiyle on bin yıllık bir tarihin yıkıma uğrayacağını, kendilerinin de göç edecekleri yerlerde kültürel ve sosyal yıkımlara uğrayacaklarını ifade ettiler. Tarihi yapıların kurtarılması projesine de tepki gösteren Hasankeyfliler, tarihin taşınamayacağını söyledi. Köylülerin çeşitli sorularını içeren mektuplarda, "Coğrafyamdan koparılmama sebep sizin şirketleriniz olacaktır" ifadeleri yer aldı.

Diyarbakır GÖÇDER'den bir kitap bir belgesel

Diyarbakır GÖÇDER 5233 Sayılı Tazminat Yasasının uygulamalarını konu edinen alan araştırmalarının sonuçlarını kitap halinde yayınladı. Yine aynı konu ile ilgili olarak hazırlamış oldukları belgesel çalışmalarının ilk gösterimini 9 Mart'ta Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Sinema Salonunda, Diyarbakır'daki STK temsilcileri, zorunlu göç mağdurları, avukatlar ve basın mensuplarının katılımıyla gerçekleştirdi.

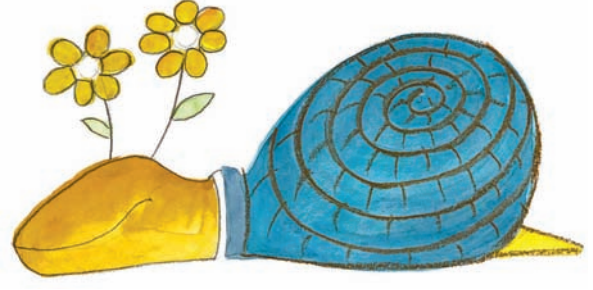

Belgesel gösterimi öncesi bir konuşma yapan Diyarbakır GÖÇDER Başkanı Av. Dursun Özdoğan zorunlu göç mağdurlarının göç ettikleri yerlerde ekonomik, sosyal, kültürel, psikolojik vb. birçok konuda sorun yaşadıklarını dile getirdi. Diyarbakır GÖÇ-DER olarak Tazminat Yasası'nın uygulamaları ve yasanın eleştirisi üzerine yaptıkları araştırmayı kitap halinde bastırdıklarını belirten Özdoğan sözlerine şöyle devam etti: "Kitapta, Zarar Tespit Komisyonu üyeleri, avukatlar, STK'lar ve başvuruçularla yapılan görüşmeler esas alınarak, konuya ilişkin görüşler değerlendirildi." Katılımın yoğun olduğu tanıtım, belgesel gösterimiyle sona erdi.

Aktivistler proje eğitimi sertifikalarını aldılar

STGM Diyarbakır YDM sivil toplum kuruluşlarına ihtiyaçlarına yönelik eğitimler vermeye devam ediyor. Geçtiğimiz Şubat ayında, proje döngüsü yönetimi ve temel bilgisayar kullanımı konularında eğitimler verildi. Orta düzey bilgisayar eğitimlerine 8 STK'dan katılım sağlanırken, proje eğitimi Diyarbakır merkez ve çevre illerden olmak üzere 20 STK gönüllüsü katıldı. Eğitime katılan sivil toplum aktivistlerine eğitim sonunda sertifikaları dağıtıldı. Sivil toplum kuruluşları tarafından ilgiyle karşılanan eğitimlerde daha önceden eksikliği belirlenen konularda bilgilendirmeler yapıldı.

Yaşasın 8 Mart, yaşasın kadın dayanışması!

8 Mart Dünya Kadınlar günü dolayısıyla Eskişehir Demokratik Kadın Platformu (DKP) üyesi 200'e yakın kadın Yediler Parkı'ndan Hamamyolu boyunca yürüyerek Adalar Migros önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdi. DKP'nin açıklamada dile getirdiği talepler şöyleydi:

- > *Namus kavramının bedenimize hapsedilmesini, cinselliğimizin denetlenmesini reddediyoruz! Yasaların buna uygun olarak yeniden düzenlenmesini, namus cinayetleriyle kadın katliamlarının son bulmasını istiyoruz.*
- > *8 Mart'ın tüm kadınlara resmi ve ücretli tatil günü ilan edilmesini istiyoruz.*
- > *Kadınlara doğum öncesi ve sonrasında ücretli izin verilmesini istiyoruz.*
- > *Kadınlara her alanda pozitif ayrımcılık ilkelerinin uygulanmasını istiyoruz. Yaklaşan seçimlerde de kadın kotalarının hayata geçirilmesini istiyoruz.*
- > *Yükselen şovenizm dalgasına karşı halkların kardeşliğinin sağlanmasını istiyoruz.*
- > *Militarizm ve savaşın erkek egemenliği pekiştirdiği bilinci ile biz kadınlar barışı istiyoruz!*
- > *Açlığa, yoksulluğa karşı insanca yaşamak istiyoruz.*
- > *Eşit işe eşit ücret istiyoruz.*
- > *Ücretsiz kreş ve bakımevleri açılmasını istiyoruz.*
- > *Söz, eylem ve örgütlenme özgürlüğü istiyoruz.*
- > *Mevcut sığınma evlerinin sayısının artırılması ve koşullarının düzeltilmesini istiyoruz.*
- > *Erkek egemenliğine, kapitalizme, kadına yönelik şiddete karşı emeğimize, bedenimize ve kimliğimize sahip çıkıyoruz!*
- > *Sivil anayasanın eşitliği düzenleyen maddesine cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığı eklenmelidir.*
- > *TCK'nın ayrımcılık yasağını düzenleyen maddesine cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ibareleri eklenmelidir. Nefret suçları tanınmalı ve LGBTT (Lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transeksüel) bireylere yönelik işlenen suçlar cezalandırılmalıdır.*
- > *LGBTT bireyleri suçları olmadığı halde suçlu konumuna getirerek homofobik ve ayrımcı uygulamalara yol açan "genel ahlak", "müstehcenlik", "teşhircilik", "doğal olmayan cinsel ilişki" gibi kavramlar net bir şekilde açıklanmalı ve LGBTT var oluşların cezalandırılmasına son verilmelidir.*
- > *LGBTT bireylerin düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüklerini kısıtlamaya yönelik yapılan düzenlemelere son verilmelidir. LGBTT bireylerin insan hakları alanında örgütlenmeleri desteklenmelidir.*

Açıklamanın hemen ardından bir süre türküler eşliğinde halaylar çekilerek eylem sona erdi.

Kadınlar masa başındaydı

ESYO, 8 Mart öncesinde Alaaddin Park Tesislerinde toplumsal cinsiyet ve kadın hareketinin konu edildiği Kadın Buluşması'nı gerçekleştirdi. 29 Şubat Cuma günü düzenlenen toplantının kolaylaştırıcılığını STGM Toplumsal Cinsiyet Danışmanı İlnur Üstün yaptı. Gençler, akademisyenler, basın mensupları, köy dernekleri temsilcileri, kadın muhtar adayları gibi toplumun her kesiminden kadının katıldığı toplantıda Eskişehir'deki kadın hareketinin gelişmesi için ne yapılabilir, kadının sorunları, bu toplantı sonunda hangi soruna/yeni fikre odaklanılmalı gibi sorulara cevap arandı. Eskişehir'de kadın hareketi adına bugüne kadar yapılan başarılı çalışmalar ışığında, toplantının sonunda çıkan ilk somut adım, örgütlü ve örgütsüz kadınlar arasında bir iletişim ağının kurulması ve ilgili paydaşları da içerisine alacak küçük çalışma grupları kurularak kadının sorunlarının ve ardından bu sorunların çözümüne yönelik faaliyetlerin belirlenmesi oldu.

Baskın Oran Eskişehir'de DurDedi!

İrkçılığa ve Milliyetçiliğe DurDe! Girişimi tarafından 21 Mart Uluslararası İrkçılıkla Mücadele Günü kapsamında Eskişehir'de düzenlenen etkinlikte geçen dönem genel seçimlerinin bağımsız milletvekili adayı Prof. Dr. Baskın Oran, Türkiye'de Kimlikler ve Kimlik Çatışmaları başlıklı bir konuşma yaptı.

Birçok aydın ve sivil inisiyatif tarafından desteklenen DurDe girişimi tarafından Ankara, İzmir, Eskişehir ve İstanbul'da eşzamanlı olarak yapılan faaliyetlerin Eskişehir ayağı STGM desteği ile 21 Mart Cuma günü Adımlar Kitabevi'nde gerçekleşti.

Toplantının açılışında DurDe aktivisti Volkan Tamusta tarafından İrkçılığa ve Milliyetçiliğe DurDe Kampanyası ile ilgili bir sunum yapıldı. Sunumun

ardından yaptığı konuşmasında Prof. Dr. Baskın Oran kimlik olgusunu farklı boyutları ile ortaya koydu. Bireysel ve grupsal kimlik, objektif ve subjektif kimlik, alt ve üst kimliklerin farklılıklarını dinleyiciler ile paylaşan Oran, kimlik konusunda kafaların çok karışık olduğunu belirtti. Oran, bu karışıklığın sebeplerini üst-alt kimlik ilişkisi, Sevr paranoyası, millet-i hakime ideolojisi ve hızlı

çağdaşlaşma olmak üzere dört ana başlık altında topladı. Yüzü aşkın dinleyicinin katıldığı toplantıda Oran dinleyicilerden gelen soruları da yanıtladı.

Baskın Oran 22 Mart Cumartesi yine Adımlar Kitabevi'nde düzenlenen imza gününde okurları ile buluştu.

DurDe! Nedir?

Hiçbir insanın bir diğerdan üstün olmadığından, farklılıklara rağmen birlikte olmanın zenginlik olduğundan hareketle yola çıkan DurDe Girişimi kimsenin kültürel, siyasal, dinsel ve cinsel kimliğinden dolayı korku içinde yaşamadığı bir Türkiye ve dünya için mücadele etmek isteyen aktivistlerden oluşuyor. DurDe bireylerin katılımını esas alan bir kampanya birliğidir.

Eğitim sonrasında...

Şubat ayında düzenlenen eğitimlerle birlikte STGM, 2000'i aşkın sivil aktiviste ulaşmış oldu. Örgütlerinde değişimi hedefleyen, sivil toplum alanındaki bilgi ve becerilerini geliştirmek isteyen bu aktivistlerin büyük çoğunluğunun alanda çalışmaya devam ettiklerini umut ederek eğitimlerimize sürdürüyoruz. Sadece STGM değil, günümüzde birçok STK, üniversite vb. kurum farklı eğitim programları ile STK gönüllülerine ulaşıyor.

Düzenlenen onlarca eğitimin sonrasında neler yapıyoruz peki? Alınan notlar, diğer katılımcılardan edindiğimiz bilgiler, grup çalışmalarının çıktıları, dağıtılan yayımlar kurumların kapasitelerinin gelişmesinde ne kadar etkin olabiliyor? Güzel birer anı olarak kütüphanemizin bir köşesine tozlanmaya mı terk ediyoruz acaba eğitim çıktılarını? Ya da sadece kendimiz yararlanıp koca eğitimin çıktılarını tek başımıza mı tüketiyoruz?

Eğitimler süresince katılımcılarla birlikte birer kutu yaratmaya çalışıyoruz. Öyle bir kutu ki, açıp kullanmadığınız zaman pek işe yaramıyor. Katılım gösterdiğimiz her eğitim bize böyle bir sorumluluk yüklüyor. Evimize, kurumumuza geri döndüğümüzde yapmamız gereken o kutuyu açmak ve bilgileri paylaşmak.

STGM eğitimi katılımcılarına eğitim sonrasında farklı şekillerde desteğimizi sürdürüyoruz. Çünkü biliyoruz ki, eğitimlerden sonra katılımcılarımız artık yeni bir çalışmanın içindeler, daha çok araştırma yapacaklar ve STGM'den destek talepleri artarak devam edecek. Bu talepleri karşılamak adına yayınlarmızı çeşitlendiriyoruz ve sizlerden gelen teknik destek taleplerine hızlı bir şekilde cevap vermeye çalışıyoruz.

Her eğitimden sonra güzel haberlerinizi ve teknik destek taleplerinizi bekliyoruz...

STGM eğitimleri hakkında daha ayrıntılı bilgi için web sayfamız, <http://www.stgm.org.tr/egitim/>

Ferda Ülker - Şiddetsizlik Çalışma Grubu

Bu sayımızda, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ve 15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler Günü'nü vesile ederek bir anti-militarist feministle söyleşi yapalım dedik. Ferda Ülker uzun süre İzmir Savaş Karşıtları Derneği'nde şiddet, şiddetsizlik, vicdani ret, militarizm konularında çalışmalar yaptı. Anti-militarist Feministler Grubu ve İzmir Bağımsız Kadın İnişiyatifi'nin kuruluş çalışmalarında yer alan Ülker, yurtiçi ve yurtdışında pek çok STK'ya insan hakları ve şiddetsizlik alanlarında antrenmanlar yaptırdı. Ankara'da Kadın Dayanışma Vakfı'nda kadına yönelik şiddetle ilgili projelerde de çalışma yapan Ülker, İLKE-SKD yayınları tarafından basılan "Şiddet Kültüründe Şiddetten Arınışlık" adlı kitabı yayına hazırladı.

Anti-militarizm ile feminizm sizde nasıl bir araya geldi?

Hayatıma önce anti-militarist mücadele girdi aslında. İzmir Savaş Karşıtları Derneği'nde aktivist olarak çalışmaya başladım, ki benim politik anlamda kendimi en rahat tanımladığım yerd. Savaş karşıtı mücadeleyi anti-militarist bir perspektifle sürdürüyorduk ve bu benim için kalıcı bir hal aldı. Yani dernek kapandı ama benim hayata bakışım ve politika yapış tarzımda anti-militarizm hep yer aldı. Savaşa/savaşlara karşı mücadele etmeye başladığım ilk zamanlarda feminizm benim için bir şey ifade etmiyordu. Şimdi bunu söylerken utaniyorum ama böyleydi. Yani kendimi o kadar doğru bir adreste hissediyordum ki, feminizm fazla ve gereksiz bir şeydi benim için.

Ama yaşanan süreç ve geldiğim noktada bir hata olduğunu fark ettiğimde temel sorunun feminist bakış açısının eksikliği olduğunu anladım. Geç de olsa feminizmin hayatıma girmesi ve o pencereden bakmaya başladığımda hayata, her şeyi yeni baştan sorgularken buldum kendimi... bunu sadece politik açıdan söyleyemiyordum, hayatın bütün ayrıntılarını... e doğal olarak mutsuzluğa vesile oldu ama ben kendimi yine de iyi hissettim/hissediyordum... Şimdi bulunduğum noktada en geniş pencere feminizm ki ben ona zeminim diyorum, anti-militarizm bu zemin üzerinde daha anlamlı benim için. Anti-militarist mücadelenin temel alanlarından biri de vicdani red ve benim için vicdani red her iki 'izm'in üzerinde anlam buluyor...

Siz aynı zamanda vicdani retçisiniz. Türkiye'de kadınlar askerlik yapmadığına göre, kadından vicdani retçi olur mu?

Bu çok sık karşılaştığımız bir soru. Evet, kadından vicdani retçi olur. Militarizm hayatın her alanında ve ne yazık ki kendimize ait olduğun düşünüşümüz alanlarda bile mevcudiyetini sürdürüyor. Bu durumda 'erkek'lerin askere gidip gitmemesi noktası kavramı epeyce daraltıyor bence. Vicdani ret anti-militarist bir eylem biçimi benim için. Hedefinde orduların ve militarizm sorgulamasının olduğu temel bir eylem biçimi. Eğer askere gitmedikleri için kadınların vicdani retçi olamayacağını düşünürsek militarizmin kavramlarıyla ve ona paralel düşünmeye başlamışızdır ki sorunlu bir durum bu. Kaldı ki militarizm sadece erkekleri değil bütün bir toplumu ve kadınları da biçimliyor aslında. Bir bölümümüzü 'kutsal analık' payesi ile bir bölümümüzü 'fahişe' olarak ve daha başka biçimlerde...

Sizin en çok yaptığınız çalışmalardan biri şiddetsizlik antrenmanları. Bu çalışma bireye ne katıyor?

Şiddetsizlik antrenmanlarına yine İzmir Savaş Karşıtları Derneği bünyesinde başladık, önce kendimiz için yapıyorduk. Yani diyorduk ki biz militarizmi eleştiriyorsak beraberinde pek çok kavramı da sorgulamak ve daha önemlisi dönüştürmek gibi bir sorumluluk taşıyoruz. Şiddet kültürü bizim için her anlamda sorgulanması ve dönüştürülmesi gereken bir gerçektir ve işe kendimizden başladık. Şiddeti sorgulamaya başladığınızda ne kadar hayatınızın içinde olduğunu görüyorsunuz. Biz de dernek çalışmalarında başvurduğumuz geleneksel yöntemleri sorgulamaya başladık. Şiddet içermeyen yöntemler olabilir mi dedikimizde hem kendi geliştirdiğimiz yöntemler hem de özellikle çalışmalarımıza destek veren yurtdışındaki arkadaşlarımızdan yardım aldık. Şiddetsizlik antrenmanlarında öncelikle bir tanıtım yapıyoruz, sonrasında şiddetsiz bir karar alma yöntemi olarak konsensus, cinsiyetçilik, önyargılar ve düşman portreleri, iletişim, çatışki çözümü gibi konularda antrenmanlar düzenliyoruz. Ayrıca grubun ihtiyaç duyduğu ve çalışmak istediği başka bir konu varsa o konu üzerine de çalışmalarımız oluyor.

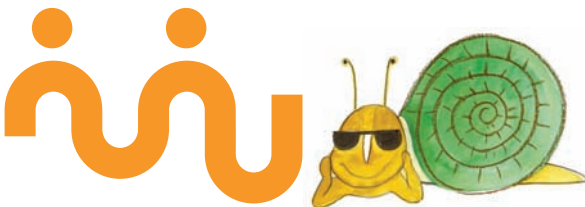
Yer aldığınız anti-militarist örgütlenmelerde feminist ya da daha genel anlamda kadın olarak sıkıntı yaşadınız mı?

Tabii ki yaşadım, yaşamamak mümkün mü? Bunun doğal bir şey olduğunu düşündüm her zaman. Anti-militarist mücadele içinde olan bizler gökten zembille inmedik ki, biz de bu militarist kültürün içinde büyüdük, bu toprakların çocuklarıyız yani. Sanıyorum en önemli farkımız farkındalık süreçlerimiz. Farkındalık ve sorgulama süreçleri epey sancılı oluyor ve her fark ettiğimiz noktada kendimizi dönüştürecek bir iradeyi gösterme sorumluluğunu yükleyer bize. Ben bu noktada sözün önemli olduğunu düşünüyorum. Sözlerimiz bizi bağlıyor aslında. Yer aldığımız anti-militarist yapılarda da hep buna güvendim, yani söze. Hata yapabiliriz ama önemli olan bu hatalarda ne öğrendiğimiz ve nasıl dönüştüğümüz. Düşe kalka, kafamızı gözümüzü ve yüreğimizi acıta acıta ilerlediğimiz bir yol anti-militarizm ve bence feminizm de öyle. Kendimize ve birbirimize hata yapma şansını tanırsak yol alabileceğimizi düşünüyorum. Önemli olan niyetlerimiz ve dönüşme, dönüştürme iradelerimiz. Eğer buralarda bir güven ilişkimiz varsa her sorunun mutlaka çözüme ulaşacağını düşünüyorum. Aksı durumda ben/biz (yani kadınlar) ve ötekiler (yani erkekler) gibi ayrımcı bir noktaya doğru gideriz ki bu da çok hakkaniyetli olmaz bence.

İçinde yer aldığınız örgütlenmeler hayatınıza ne kattı?

Öyle çok şey kattı ki... Bütün günahı ve sevabıyla yaşanmış ve yaşamakta olan bir süreç bu. Çok şey öğrendim ve öğreniyorum. Bunca yıldır bazen aktif bazen pasif olarak bu hareketin bir parçası oldum. Geriye dönüp baktığımda epey engebeli yollardan geçtiğimizi ama buna rağmen gide gide bir arpa boyu yol kat ettiğimizi görüyorum. Ama bu beni yılgınlığa düşürmüyor hiçbir zaman. Zor ama doğru bir yolda olduğumu biliyorum ve bu bana güç veriyor. Bazen kendime soruyorum mutlu muyum diye, hayır değilim ama inadına bir umudu taşıyorum dünden bugüne ve halimden memnunum.

Şiddetsizlik Çalışma Grubu ve İzmir Bağımsız Kadın İnişiyatifi'nden Ferda Ülker'e ulaşmak için: ferdaulker@hotmail.com

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi
89.sok. 14/9, 06550 Yıldız Çankaya / Ankara
Tel: (312) 442 42 62 (pbx)
Faks: (312) 442 57 55
e-posta: bilgi@stgm.org.tr
web: www.stgm.org.tr

STGM Adana Yerel Destek Merkezi
Adana İş Geliştirme Merkezi Kocavezir Mahallesi
Kocavezir İş Merkezi Kat: 2 No: 17 Adana
Tel: (322) 365 04 04 Faks: (322) 365 04 11
e-posta: adana@stgm.org.tr
web: http://adana.stgm.org.tr

STGM Denizli Yerel Destek Merkezi
Saitak Mah. 1521 Sok.
No: 16 D: 1, 20100 Denizli
Tel: (258) 241 60 11 Faks: (258) 241 50 11
e-posta: denizli@stgm.org.tr
web: http://denizli.stgm.org.tr

STGM Diyarbakır Yerel Destek Merkezi
Kurtismailpaşa 8. Sok.
Memuzin Apt. No: 3 Ofis, Diyarbakır
Tel: (412) 223 05 86 Faks: (412) 223 05 88
e-posta: diyarbakir@stgm.org.tr
web: http://diyarbakir.stgm.org.tr

STGM Eskişehir Yerel Destek Merkezi
Deliliktaş Mah. Gürman Sok.
No: 16, 26090 Eskişehir
Tel: (222) 220 40 36 Faks: (222) 220 40 76
e-posta: eskisehir@stgm.org.tr
web: http://eskisehir.stgm.org.tr

STGM Yönetim Kurulu
Yönetim Kurulu Başkanı: Levent Korkut
Başkan Yardımcısı: Serpil Sancar
Genel Sekreter: Ayhan Bilgen
Sayman: Feray Salman
Üyeler: Şeyhmus Diken, Uygar Özemiş, Öyküm Bağcı

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği adına sahibi: Levent Korkut
Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Gamze Göker
Grafik Tasarım: M. Cem Kocatay, Banu Çintaş
İllüstrasyonlar: Ferit Avcı

ISSN 1306-5297